

MÓDSZERTAN (Nemzetközi utazások)

Magyarországra tett külföldi látogatások (beutazások)

Turizmus: olyan személyek tevékenységei, akik saját szokásos környezetükből más helyre utaznak, ahol folyamatosan nem több mint egy évet töltenek el pihenési, üzleti vagy más célokból, de nem folytatnak keresőtevékenységet.

Látogató: az a személy, aki látogatáson/utazáson részt vesz.

Látogatás/utazás: az egyes személyek által szokásos lakókörnyezetükön kívülre tett, 12 hónapot meg nem haladó minden olyan utazás, mely fő úti célja bármely tevékenység, kivéve olyan, amelyért a meglátogatott helyen javadalmazásban részesül.

Utascsoportok (utasprofilok a nemzetközi gyakorlat szerint)

- **Egy napra látogatók:** azok az utazók, akik 24 óránál rövidebb ideig tartózkodnak – nem töltenek éjszakát – a meglátogatott helyen.
- **Több napra látogatók:** azok az utazók, akik legalább egy éjszakát töltenek a meglátogatott helyen (részletesebb csoportosítása: 1–3 éjszakát eltöltő látogatók (rövid tartózkodások), 4 vagy több éjszakát eltöltő látogatók (hosszú tartózkodások))

Utazási célok (motivációk) besorolása 2017-ig:

Turisztikai célok:

- Szabadidős turizmus: Üdülés; Körutazás, Városnézés; Természetjárás; Rokon, barát, ismerős meglátogatása; Szórakozás; Gyógykezelés, Egészségmegőrzés; Egyéb orvosi műtétek; Plasztikai és sebészeti műtétek; Fogászat; Kulturális, Sportrendezvények látogatása; Kulturális rendezvények látogatása; Fesztiválok látogatása; Saját ház felkeresése; Vadászat; Vallási céllal tett utazások.
- Üzleti turizmus: Konferencia, kongresszus; Üzleti út; kiállítás, vásár céljából tett utazások.

Nem turisztikai célok:

- Termékek és szolgáltatások vásárlása
- Munkavégzés
- Üzletelés
- Átutazás: olyan utazás, melynek fő célja nem Magyarország területén végzett tevékenység
- Tanulás
- Egyéb utazási cél.

Utazási célok (motivációk) besorolása 2018-tól:

- **Magánjellegű utak**
  - Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés
    - *Üdülés*
    - *Körutazás*
    - *Városnézés*
    - *Szórakozás*
    - *Egészségmegőrzés*

- *Kulturális rendezvényeken való részvétel*
- *Sporteseményeken való részvétel*
- *Fesztiválokon való részvétel*
- *Természetjárás, Aktív turizmus*
- *Vadászat*
- *Saját ingatlan (nyaraló, ház) felkeresése időleges jelleggel*
- Rokon, barát meglátogatása
- Tanulás
- Egészségügyi ellátás
  - *Gyógykezeltetés*
  - *Plasztikai és egyéb orvosi beavatkozások, együtt orvosi kezelések és szolgáltatások néven*
  - *Fogászat*
- Vallás
- Termékek és szolgáltatások vásárlása
- Átutazás
- Egyéb magáncélú utak
- **Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak**
  - *Konferencia, kongresszus*
  - *Üzleti út, kiállítás, nemzetközi vásárok meglátogatása*
  - *Üzletelés (nem saját célra történő termékek vásárlása)*
- **Munkavégzés**

Fő úti cél: az a cél, mely nélkül az utazás nem jött volna létre.

A Magyarországra érkező külföldiek fogyasztási szerkezete (kiadások költségelemek szerint):

Szálláshely- és vendéglátó-szolgáltatások:

- Szállás étkezéssel
- Szállás étkezés nélkül
- Étkezés vendéglátóhelyen

Közlekedés:

- Nemzetközi közlekedés
- Belföldi közlekedés
- Autóbérlés

Üzemanyag-vásárlás:

- Üzemanyag

Élelmiszer, ital:

- Vásárolt élelmiszer, ital

Egyéb árucikk:

- Egyéb ajándékvásárlás
- Tartós és értékes fogyasztási cikkek vásárlása

Gyógyászati és egészségmegőrzési szolgáltatások:

- Gyógyászat
- Egészségmegőrzés

Kulturális, sport- és egyéb turisztikai szolgáltatások:

- Kulturális programok
- Egynapos kirándulás Magyarországon befizetve

- Szórakozás
- Sport, fitnessz
- Biztosítás

Egyéb szolgáltatások:

- Tanulás
- Egyéb költés

Külföldre tett magyar utazások

Utascsoportok:

Egy napra látogatók: azok a külföldre utazók, akik 24 óránál rövidebb ideig tartózkodnak – tehát nem éjszakáznak – a meglátogatott országban.

Több napra látogatók: azok a külföldre utazók, akik legalább egy éjszakát töltenek a meglátogatott ország(ok)ban.

Utazási motivációk (motivációk) besorolása 2017-ig:

Turisztikai motivációk:

- Szabadidős turizmus: üdülés; városnézés; természetjárás; rokon, barát meglátogatása; gyógykezelés; egészségmegőrzés; kulturális rendezvény, sportrendezvény; vadászat; vallási cél
- Üzleti turizmus: konferencia, kongresszus; üzleti út; kiállítás, vásárlátogatás

Nem turisztikai motivációk:

- **Tanulás**
- **Vásárlás**
- **Munkavégzés**
- **Egyéb**

Utazási célok (motivációk) besorolása 2018-tól:

- Magánjellegű utak
  - Szabadidő, szórakozás, egészségmegőrzés
  - Rokon, barát meglátogatása
  - Tanulás
  - Egészségügyi ellátás
  - Vallás
  - Vásárlás
  - Átutazás
  - Egyéb magáncélú utak
- Üzleti út, konferencia, üzletelés jellegű utak

Munkavégzés

Összesen

Magyarországra látogató külföldiek és külföldre látogató magyarok: látogatók alatt a légi, vasúti, vízi és közúti személyforgalom tehergépjármű-vezetők nélküli része értendő.

Külföldiek kiadásai (utasforgalmi export): a külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb kiadásai, a külföldi állampolgárok által hazánkban elköltött összeget, a nemzetközi közlekedést, valamint az ezekhez kapcsolódó jutalék és egyéb jogcímek formájában Magyarországon maradó összeget tartalmazzák. (A Magyar Nemzeti Bank fizetési mérlegének idegenforgalmi exportadata a Nemzetközi Valutaalap BPM 6 szabványának megfelelően nem tartalmazza a nemzetközi közlekedésre, a biztosításra, a tartós és értékes fogyasztási cikkekre, illetve az illegális szolgáltatásokra fordított pénzüsszegeket!)

A lakosság kiadásai (utASForgalmi import): a lakosság külföldi turisztikai és egyéb kiadásaihoz számítjuk a Magyarországon kifizetett összegek azon részét is, ami külföldi rezidensekhez kerül. (A Magyar Nemzeti Bank fizetési mérlegének idegenforgalmi importadata a Nemzetközi Valutaalap BPM 6 szabványának megfelelően nem tartalmazza a nemzetközi közlekedésre, illetve a tartós és értékes fogyasztási cikkekre fordított pénzüsszegeket!)

Adatrevízió

"A külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb kiadása" című felvétel esetében a KSH adatrevíziót hajtott végre a 2006. I. negyedéves és attól régebbi adatállományokon, módszertani változások, valamint új adatforrások rendelkezésre állása folytán. Az adatrevízió részeként a külföldiek magyarországi kiadásai, közlekedési költsége, valamint az utazási irodai befizetés adatok esetében imputálási eljárást is alkalmaztunk.

"**A lakosság utazásai külföldön**" című felvétel esetében 2004. évig visszamenőleg megtisztításra kerültek az adatok a belföldi fogyasztástól.

2011-ben a nemzetközi ajánlásokkal összhangban végrehajtott módszertani korrekció során a munkavégzési céllal, életvitelszerűen **külföldön élő magyarok** (külföldön rezidensek) utazásai és a külföldön keletkezett jövedelméből történt fogyasztása kikerültek az adatokból.

Adatjavítás: az adatok – a hibás adatszolgáltatások visszamenőleg javítása miatt – a korábban publikáltaktól eltérhetnek.

Módszertani megjegyzések

2007. december 21-étől a schengeni belső határokon megszűnt a Személy- és Járműforgalmi jelentés (OSAP 1222), ami a külföldi és a magyar keresletoldali felvételek célsokaságát adta.

Az érintett határszakaszokon (osztrák, szlovák, szlovén), valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren statisztikai eljárásokkal (Tramo/Seats-módszerrel, ARIMA-modell alkalmazásával) becsüljük a felvételek alapsokaságát 2008. január 1-jét követően, a megszűnt határforgalmi jelentés hiányában.

2013-tól az alapsokaság becslését forgalomszámlálás is támogatja a schengeni határszakasz kijelölt határátkelőin.

Az utasforgalomhoz kapcsolódó pénzmozgások közül a fizetésimérleg-elszámolásban a Nemzetközi Valutaalap módszertanát követve a szervezett személyszállítási szolgáltatások értékét a Magyar Nemzeti Bank nem az idegenforgalomnál (utazás soron), hanem önálló tételként számolja el.

Módszertani változás

2018 I. negyedévétől megváltozott a motivációk besorolása, lásd fentebb a beutazó és kiutazó módszertannál.